

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről

A Kormány az Alkotmány 35. §-a (2) bekezdésében megállapított eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alkotmány 40. §-a (3) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 162. §-a (1) bekezdésének *d)*, *i)* és *n)* pontjában, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 61. §-ának (3) bekezdésében és 85. §-ának (4) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:

A gyámhatóság szervezete

1. § (1) A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal (a továbbiakban: járási gyámhivatal),

c) a szociális és gyámhivatal

gyakorolja.

(2)² A járási gyámhivatalok a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalának szakigazgatási szervei.

(3)³ A járási gyámhivatal a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló kormányrendeletben meghatározott illetékességi területén látja el feladat- és hatáskörét.

(4)⁴ A szociális és gyámhivatalok a fővárosi és megyei kormányhivatalok szakigazgatási szervei. A szociális és gyámhivatalok szakmai irányítója a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter).

(5)⁵

1/A. §⁶ A Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a járási gyámhivatalt jelöli ki.

2. § (1)⁷ A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási ügyekben általános első fokú hatóságként jár el a települési önkormányzat jegyzője, illetve a járási gyámhivatal. A járási gyámhivatal az e rendeletben meghatározott kivételekkel ellátja mindazon feladatokat, amelyeket jogszabály az elsőfokú gyámhatóság hatáskörébe utal.

(2) Az e rendeletben meghatározott ügyekben első fokú hatóságként jár el a szociális és gyámhivatal.

(3)⁸ A települési önkormányzat jegyzőjének és a járási gyámhivatalnak a gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági ügyekben a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság a szociális és gyámhivatal.

(4)⁹ A szociális és gyámhivatalnak a gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági ügyekben - a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatos ügyek kivételével - a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és a felügyeleti hatóság a miniszter.

A GYÁMHATÓSÁG FELADAT- ÉS HATÁSKÖRE

A települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatásköre

3. § (1) A települési önkormányzat jegyzője

a)-*b)*¹⁰

*c)*¹¹ a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,

d)-*f)*¹²

g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,

*h)*¹³

- i)¹⁴ megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
  - j)-k)¹⁵
  - l)¹⁶ megállapítja az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot,
  - m)¹⁷ ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.
- (2)¹⁸

A járási gyámhivatal feladat- és hatásköre¹⁹

4. § A járási gyámhivatal a gyermekek védelme érdekében²⁰

- a)²¹ elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:122. § (2) bekezdése szerinti gyermekvédelmi nevelőszülőnél (a továbbiakban: nevelőszülő), vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában, egyidejűleg - a feltételek fennállása esetén - családbafogadó gyámot vagy gyermekvédelmi gyámot rendel,
- b)²² megállapítja a szülői felügyeleti jog szünetelését, feléledését, megszűnését,
- c)²³ dönt az általa elrendelt és a más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatáról, megszüntetéséről és megváltoztatásáról,
- d)²⁴ nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyermekvédelmi gyámot rendel,
- e)²⁵
- f)²⁶ dönt a nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról,
- g)²⁷ figyelemmel kíséri a nevelésbe vett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő kapcsolatának alakulását, a szülőnek a gondozó személlyel vagy intézménnyel való együttműködését, indokolt esetben elrendeli a kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét,
- h)²⁸ dönt a gyermek nevelésbe vételének megszüntetéséről,
- i)²⁹ dönt az utógondozás és az utógondozói ellátás elrendeléséről, valamint a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának elrendelésével egyidejűleg megállapítja a fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- j) dönt a gondozásdíj-fizetési kötelezettség megállapításáról, illetve megszüntetéséről,
- k)³⁰ megállapítja a nevelésbe vett gyermek lakóhelyét,
- l)³¹ dönt az ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett, speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletéről,
- m) közreműködik a bírósági végrehajtási eljárásban,
- n)³² dönt a gyermek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről,
- o)³³ dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, felülvizsgálatáról, a kirendelt eseti gondnok elszámolásának elfogadásáról,
- p)³⁴ kezdeményezi a folyósító szervnél az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetését és a szüneteltetés megszüntetését, felülvizsgálja az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetését,
- q)³⁵ megkeresi az adóhatóságot a gondozási díj behajtása érdekében,
- r)³⁶ a gyermek gondozási helyére vonatkozó javaslat kialakítása érdekében felkérhet az illetékességi területén kívüli más megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságot szakvélemény elkészítésére.

5. §³⁷ A járási gyámhivatal a pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatban

- a) dönt az otthonteremtési támogatás megállapításáról,
- b) dönt a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.

6. §³⁸ A járási gyámhivatal a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében

- a) teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- b) megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- c)³⁹ hozzájárul
- ca) a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,

☞ *cb)* a korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy apaság megállapítása és apasági vélelem megtámadása iránti perindításához, ha a törvényes képviselő a hozzájárulás megadásában tartósan akadályozott vagy a hozzájárulást nem adja meg,

☞ *cc)* a cselekvőképtelen jogosult érdekében a törvényes képviselő által az apaság megállapítása, az apasági vélelem megtámadása iránti és az anyasági per megindításához,

☞ *d)*⁴⁰ eseti gyámot rendel a gyermek részére, ha

☞ *da)* az apaság megállapítása iránti perben a gyermek nem az anya pertársa,

☞ *db)* az anya a gyermek törvényes képviselője, és az apai elismerő nyilatkozathoz a hozzájárulást azért nem adhatja meg, mert az anya és a gyermek között érdekellentét áll fenn,

☞ *e)*⁴¹ jóváhagyja az anyának kiskorú gyermekével együttes perindítását az apaság vélelmének megdöntése iránt,

☞ *f)*⁴² megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait, és

☞ *g)*⁴³ megtámadja az apai elismerő nyilatkozatot, ha azt jogszabály megkerülése céljából tették.

6/A. §⁴⁴ (1) A járási gyámhivatal a Gytv. 5. § *o)* pontja szerinti terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya és születendő gyermeke érdekében

a) a várandós anya kérelmére meghatározza a születendő gyermek lakóhelyét,

b) a titkolt terhességből született gyermek törvényes képviselőjének kérelmére megállapítja a gyermek lakóhelyét és egyidejűleg intézkedik a gyermek fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálathoz érkezett iratainak a törvényes képviselő részére történő kiadásáról, feltéve, hogy nincs folyamatban a gyermek örökbefogadásának engedélyezése iránti eljárás.

(2) A titkolt terhesség tényét az anya nyilatkozata alapján kell megállapítani.

7. §⁴⁵ (1) A járási gyámhivatal az örökbefogadással kapcsolatban

a) dönt a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról, és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét,

b) felveszi a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához.

(2) A megyeszékhelyen működő járási gyámhivatal, a fővárosban a fővárosi kormányhivatal V. kerületi gyámhivatala, Pest megyében a Pest Megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatalának gyámhivatala (a továbbiakban együtt: kijelölt gyámhivatal) az örökbefogadással kapcsolatban⁴⁶

a) dönt a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánításáról,

b) felveszi, elbírálja és jóváhagyja a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,

☞ *c)*⁴⁷ dönt az örökbefogadás engedélyezéséről, az utánkövetésről, és intézkedik a titkolt terhességből született gyermek iratainak az örökbefogadó szülő részére történő kiadásáról,

d) dönt a felek közös kérelme alapján az örökbefogadás felbontásáról,

e) pert indíthat, illetve kezdeményezhet a gyermek örökbefogadásának felbontása iránt,

f) kérelemre felvilágosítást adhat a vér szerinti szülő adatairól.

8. § (1)⁴⁸ A járási gyámhivatal pert indíthat, illetve kezdeményezhet

☞ *a)*⁴⁹ a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, a szülői felügyelet, az egyes szülői felügyeleti jogok gyakorlásának megváltoztatása, a gyermek harmadik személlynél történő elhelyezése, a gyermek kiadása,

b) a gyermeket megillető tartási követelés érvényesítése,

c) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása,

*d)*⁵⁰

☞ *e)*⁵¹ a gondnokság alá helyezés, annak fenntartása, megszüntetése, a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokságra változtatása, a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésre módosítása, a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság esetén a gondnokolt által önállóan nem gyakorolható ügycsoportok módosítása, a választójogból való kizárás, valamint a választójogból való kizárás megszüntetése,

f) a számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránt.

☞ (2)⁵² A járási gyámhivatal feljelentést tesz

☞ a) a gyermek veszélyeztetése,
☞ b) a tartási kötelezettség elmulasztása, vagy
☞ c) az a) és a b) pontban foglaltakon kívül a gyermek sérelmére elkövetett más bűncselekmény

☞ miatt.

☞ **8/A. §⁵³** A járási gyámhivatal a jogszabályban meghatározott esetben kéri a bíróságtól az eltűnt személy holtának nyilvánítását.

☞ **9. §⁵⁴** A járási gyámhivatal a kapcsolattartással, a szülői felügyeleti joggal és a gyermektartásdíjjal kapcsolatban

☞ a) dönt a gyermek és a szülő, illetve más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartásáról, indokolt esetben felügyelt kapcsolattartást rendel el, továbbá a kapcsolattartási ügyben kötelező gyermekvédelmi közvetítői eljárás vagy kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét rendeli el,

☞ b) intézkedik a kapcsolattartásra vonatkozó bírósági vagy gyámhivatali határozat végrehajtásáról,

☞ c) dönt a szülő jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,

☞ d) dönt, ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők - a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdés kivételével - valamely kérdésben nem tudnak megállapodni, valamint a szülői felügyeleti joggal kapcsolatos ügyben kötelező gyermekvédelmi közvetítői eljárás vagy kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét rendeli el,

☞ e) hozzájárul a gyermek családba fogadásához,

☞ f) dönt a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a szülők vitájáról,

☞ g) jóváhagyja a gyermek részére a szülők lakóhelyének vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási helynek az elhagyását,

☞ h) dönt a 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezéséről,

☞ i) eljár a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban, az 1956. évi június hó 20. napján kelt egyezmény alapján a külföldön lakó vagy tartózkodó személy tartásdíj iránti igényével kapcsolatos ügyben, továbbá - a Tanács 4/2009/EK rendelete (2008. december 18.) a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről, valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény és a tartási ügyekre vonatkozóan az igazságügyért felelős miniszter által közzétett viszonzossági nyilatkozat alapján a Magyarország vonatkozásában kijelölt Központi Hatóság megkeresésére - közreműködik a tartásdíjat megállapító és a tartásdíj megfizetésére kötelező határozat meghozatalára irányuló kérelmek, a tartásdíj felemelésére vonatkozó kérelmek és a tartásdíj leszállítására vagy megszüntetésére vonatkozó kérelmek ügyében,

☞ j) engedélyezi a tanköteles gyermek művészeti, sport-, modell- vagy hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatását, és

☞ k) eljár a megelőlegezett gyermektartásdíj kötelezett által meg nem térített összegének elengedésére, csökkentésére vagy részletfizetés engedélyezésére irányuló kérelem ügyében.

☞ **10. §⁵⁵** A járási gyámhivatal a gyámsággal, gondnoksággal, előzetes jognyilatkozattal és támogatott döntéshozatallal kapcsolatban

☞ a) a gyermek részére családbafogadó gyámot vagy gyermekvédelmi gyámot rendel, a nevelőszülőt egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendeli,

☞ b) ideiglenes gondnokot, gondnokot, hivatásos gondnokot rendel, és felügyi tevékenységüket,

☞ c) felügyi a családbafogadó gyám, valamint felügyi és irányítja a gyermekvédelmi gyám tevékenységét,

☞ d) felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a gyámot, a gondnokot,

☞ e) külön jogszabályban meghatározott esetekben zárlatot rendel el, zárgondnokot, eseti gondnokot, eseti gyámot, ügygondnokot, a magzat részére gyámot rendel és ment fel, továbbá megállapítja a munkadíjukat,

☞ f) felveszi és jegyzőkönyvbe foglalja az előzetes jognyilatkozatot, valamint gondoskodik annak az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásába való bejegyzésre jogosult bíróságnak történő megküldéséről, és

👉 *g)* támogatót, hivatásos támogatót rendel ki, felügyeli a tevékenységét, valamint felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a támogatót, hivatásos támogatót.

👉 **10/A. §⁵⁶** Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 187/A. §-a szerinti hozzájárulás megadása a tizennyolcadik életévét betöltött, cselekvőképességében bármely ügycsoportban részlegesen korlátozott személy művi meddővé tétel elvégzése iránti kérelméhez a járási gyámhivatal hatáskörébe tartozik.

11. §⁵⁷ A járási gyámhivatal a vagyonkezeléssel kapcsolatban

👉 *a)*⁵⁷ dönt a gyermekek és gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben vagy fizetési számlán történő elhelyezéséről, az elhelyezett pénz felhasználásáról, államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe történő befektetéséről, letétben kezeléséről, valamint egyéb tárgyak letétbe helyezéséről, továbbá a Ptk. 4:159. §-a szerinti intézkedések közül azt alkalmazza, amellyel legnagyobb biztonsággal megóvható a gyermek vagyona,

b) dönt a gyám, a gondnok vagyon- és bérlakás kezeléséhez kapcsolódó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,

👉 *c)*⁵⁷

d) elbírálja a rendszeres és az eseti számadást, meghatározott esetekben a végszámadást,

e) közreműködik a gyermekek, gondnokoltak ingó és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben,

f) közreműködik a hagyatéki eljárásban.

👉 **11/A. §⁶⁰** A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 51. § (2d) bekezdésében, 53. § (4d) bekezdésében és 54. § (5) bekezdésében foglalt gyámhatósági feladat- és hatáskört a járási gyámhivatal gyakorolja.

12. §⁶¹ Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nem magyar állampolgárságú (külföldi) gyermek érdekében való intézkedésre kijelölt gyámhivatal [Gyvt. 72-73. §] feladatait a fővárosi kormányhivatal V. kerületi gyámhivatala látja el.

A szociális és gyámhivatal feladat- és hatásköre

13. § A szociális és gyámhivatal

*a)*⁶² ellátja az illetékességi területéhez tartozó települési önkormányzat jegyzőjének és a járási gyámhivatalnak a szakmai irányítását, felügyeletét és ellenőrzését,

*b)*⁶² ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatos, jogszabályban meghatározott feladatokat,

*c)*⁶² másodfokú hatósági jogkört gyakorol a települési önkormányzat jegyzőjének, a járási gyámhivatalnak a gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági ügyekben, valamint az ügyészség és a bíróság kivételével a Gyvt. 72. § (1) bekezdése szerinti beutaló szerv által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés tekintetében, továbbá a gyermekvédelmi jelzőrendszer elégtelen működése esetén megteszi a Gyvt. 17. § (4) és (5) bekezdésében foglalt intézkedéseket,

d) ellátja a jogszabályokban hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

14. § (1) A szociális és gyámhivatal ellenőrzési jogkörében legalább négyévenként ellenőrzi

a) a gyámhatóságok gyámügyi és gyermekvédelmi hatósági tevékenységének jogszerűségét,

*b)*⁶⁵

(2)⁶⁶ A szociális és gyámhivatal az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogkörét a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetőjével egyeztetett éves ellenőrzési terv és program szerint gyakorolja, amelyben meghatározza a teljes körű, illetve céllellenőrzés alá vont szerveket, valamint a célvizsgálati tárgyköröket.

(3) A miniszter a szociális és gyámhivatal vezetőjét az ellenőrzési tervben meghatározottakon túl vizsgálat lefolytatására utasíthatja.

(4) A szociális és gyámhivatal vezetője az ellenőrzési tervről, valamint az ellenőrzések tapasztalatairól tájékoztatja a minisztert.

15. § A szociális és gyámhivatal a 14. §-ban meghatározott feladatok ellátása során jogosult szakmai koordinációs értekezletet összehívni, elsősorban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatásköröket ellátó hatóságok, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók számára.

16. §⁶⁷ (1)⁶⁸

☞ (2)⁶⁹ A Kormány a Gyvt. 96. § (7) bekezdése szerinti módszertani feladatokat ellátó szervként országos illetékességgel a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot jelöli ki.

17. § A szociális és gyámhivatal - a miniszter által meghatározottak szerint - közreműködik az ágazati képzések, továbbképzések szervezésében.

18. §⁷⁰ A szociális és gyámhivatal a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság bevonásával véleményezi a helyi önkormányzatnak - a Gyvt. 121. §-ának (2) bekezdése alapján megküldött - az önkormányzati ellátórendszer átalakítására vonatkozó javaslatait, és szükség esetén kezdeményezi a javaslatok megváltoztatását.

19. § A szociális és gyámhivatal elősegíti és koordinálja a bűnelkövetés, illetve a bűnismétlés megelőzését célzó programok indítását a veszélyeztetett, továbbá a bűncselekményt elkövetett, de nem büntethető, valamint a büntetőeljárás alá vont gyermekek számára.

☞ **19/A. §⁷¹** A Kormány a szociális és gyámhivatalt jelöli ki

☞ *a)* a Gyvt. 102. § (1) és (2) bekezdésében a hivatásos gondnokok, és

☞ *b)* a támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény 7. § (3) bekezdés *a)* pontjában és 9. § (1) bekezdésében a hivatásos támogatók

☞ foglalkoztatásával, valamint képzésének és továbbképzésének megszervezésével összefüggésben meghatározott feladatok ellátására.

20. §⁷² (1) A szociális és gyámhivatal tekintetében a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény 6. § (4) bekezdésében, valamint a 7. §-ában meghatározott hatáskörök - a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (1) bekezdés *h)*-*i)* pontja szerinti hatáskört is beleértve - gyakorlására jogosult szakmai irányító szerv vezetője a miniszter.

(2) A miniszter a szociális és gyámhivatalok szakmai irányítása során

a) négyévenként ellenőrzi a szociális és gyámhivatalok gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal kapcsolatos tevékenységét, az alapellátó és szolgáltató intézményrendszer, valamint a gyámhatóság szakmai munkáját,

*b)*⁷³ részt vesz a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által koordinált, a fővárosi és megyei kormányhivatal szervezeti egységeként működő szakigazgatási szervek tevékenységének szakmai irányítását ellátó miniszterek bevonásával zajló ellenőrzésekben, a szociális és gyámhivatalok tekintetében meghatározza az ellenőrzés szakmai szempontjait,

c) a szociális és gyámhivatalok számára meghatározza az éves ellenőrzési terv kiemelt területeit és értékeli a szociális és gyámhivatalok éves beszámoló jelentéseit.

A GYÁMCHATÓSÁG ILLETÉKESSÉGÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Általános illetékesség

21. § (1) Az eljárásra az a gyámhatóság illetékes, amelynek területén

a) a gyermek szülői felügyeletet gyakorló szülőjének, gyámjának,

b) az ügyei vitelében akadályozott, illetőleg cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személynek,

c) az ideiglenes gondnokrendeléssel, zárgondnok kirendelésével, valamint gondnokság alá helyezési eljárással érintett személynek

a lakóhelye található.

☞ (2)⁷⁴ Ha a szülői felügyelet gyakorlására jogosult szülők lakóhelye különböző gyámhatóságok illetékességi területén található, a gyámhatóság illetékességét a gyermek lakóhelye határozza meg. Ha a gyermek lakóhelye egyik szülőjének lakóhelyével sem azonos, az a gyámhatóság jár el, amelynek területén az anya lakóhelye található.

(3) Lakóhely hiányában - az (1) és (2) bekezdésben foglaltak szerint - a gyámhatóság illetékességét a tartózkodási hely határozza meg.

(4)⁷⁵ Belföldi lakóhely vagy tartózkodási hely hiányában, a gyámhatóság illetékességét az utolsó ismert hazai lakóhely vagy tartózkodási hely határozza meg, ennek hiányában az eljárásra a 3. § szerinti ügyekben a Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat Jegyzője, a 4-12. §-ban foglalt ügyekben pedig a fővárosi kormányhivatal V. kerületi gyámhivatala illetékes.

(5)⁷⁶ A titkolt terhességből született gyermek iratainak a törvényes képviselője részére történő kiadásáról való intézkedésre és a gyermek új lakóhelyének megállapítására [6/A. § (1) bekezdés *b*) pontja] a gyermek törvényes képviselőjének lakóhelye szerinti járási gyámhivatal illetékes.

(6)⁷⁷ A kijelölt gyámhivatal illetékessége kiterjed a megye (főváros) egész területére.

 (7)⁷⁸ A támogatott döntéshozattal kapcsolatos eljárás lefolytatására a támogatásra szoruló személy lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerinti járási gyámhivatal illetékes.

Egyéb illetékesség

22. § (1)⁷⁹ Bármely járási gyámhivatal - a jogszabályi feltételek fennállása esetén - intézkedik a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése iránt, és az erről szóló döntését haladéktalanul közli az illetékes járási gyámhivatallal.

(2)⁸⁰ Bármely járási gyámhivatal illetékes

a) nyilatkozat felvételére, ha a szülő azt a gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyét és személyi adatait nem ismerve teszi,

b) rendezetlen családi jogállású gyermekekre vonatkozóan apai elismerő nyilatkozat felvételére, azzal, hogy annak egy példányával értesíteni kell a gyermek születési helye szerint illetékes anyakönyvvezetőt,

c)⁸¹ a terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya kérelmére a gyermek lakóhelyeként a fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálat székhelyét megállapítani.

(3)⁸² Ha a gyermeknek, illetve az ügyei vitelében akadályozott vagy cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személynek nincs törvényes képviselője, illetve annak kiléte nem állapítható meg, az eljárásra az a járási gyámhivatal illetékes, amelynek területén a gyámrendelés, illetve gondnokrendelés szükségessé vált.

(4)⁸³

(5) Az illetékesség nem változik a gondnokság alá helyezés iránti per befejezéséig.

 (6)⁸⁴ A magzat részére az a járási gyámhivatal illetékes gyámot rendelni, amelynek területén az anya lakóhelye van.

 (7)⁸⁵ Ha a gyám, eseti gyám vagy gondnok, eseti gondnok személyében változás történt, és ez illetékesség-változást eredményez, a vagyonkezelésre jogosult volt gyám, eseti gyám vagy gondnok, eseti gondnok az illetékessé vált járási gyámhivatalnak tartozik végszámadással.

(8)⁸⁶ Ha a tizenhatodik életévét betöltött gyermek kíván házasságot kötni, az előzetes engedélyt bármelyik házasulandó fél lakóhelye szerinti járási gyámhivatal megadhatja, azonban az erről szóló határozatot a másik járási gyámhivatallal közölni kell.

 (9)⁸⁷ Ha a gyermek a gyámhivatal jóváhagyásával a szülők lakóhelyét vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási helyet elhagyta, ezt követően a járási gyámhivatal illetékességét a gyermek lakóhelye határozza meg.

 (10)⁸⁸ A Gyvt. 75/A. § *a*) pontjában meghatározott esetben az örökbefogadással kapcsolatos eljárásra a gyermek lakóhelye szerinti megyeszékhelyen működő járási gyámhivatal, a fővárosban a fővárosi kormányhivatal V. kerületi gyámhivatala az illetékes.

(10a)⁸⁹ A nyílt örökbefogadási eljárás során - a Gyvt. 75/A. § *b*) pontja szerinti gyámrendeléstől függetlenül - a kijelölt gyámhivatal illetékessége az örökbefogadási eljárás befejezéséig nem változik.

(11)⁹⁰ A terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anyát, valamint a születést követően az anyát és a gyermeket - az anya kérelmére - bármely családok átmeneti otthonának be kell fogadnia.

(12)⁹¹ Titkolt terhesség esetén az örökbefogadási eljárásra a gyermek születési helye szerinti kijelölt gyámhivatal az illetékes. A kijelölt gyámhivatal illetékessége titkolt terhesség esetén az örökbefogadási eljárás befejezéséig nem változik és kiterjed a törvényes képviselő kérelmére a gyermek lakóhelyének megállapításával egyidejűleg a gyermek iratainak kiadásáról történő intézkedésre is, ha a gyermek iratai az anya kérelmére a fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálathoz érkeztek.

(13)⁹² Az ismeretlen szülőktől származó gyermekkel kapcsolatos gyámhatósági eljárásra a gyermek megtalálásának helye szerinti járási gyámhivatal az illetékes.

👉(14)⁹³ Ha a tartós bentlakásos intézményben elhelyezett, cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személy számára hivatásos gondnokot kell kirendelni, a járási gyámhivatal illetékességét a gondnokság alatt álló személy tényleges tartózkodási helye alapozza meg.

(15)⁹⁴ Az örökbefogadott származásával kapcsolatos tényekről, adatokról történő tájékoztatás megadására az örökbefogadott lakóhelye szerinti megyeszékhelyen működő járási gyámhivatal, a fővárosban Budapest Főváros Kormányhivatal V. Kerületi Hivatalának gyámhivatala, Pest megyében a Szentendrei Járási Gyámhivatal illetékes.

23. § (1)⁹⁵ A gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes járási gyámhivatal - a Gyvt. 68. §-ában foglalt feltételek fennállása esetén - elrendeli a gyermek védelembe vételét és dönt a védelembe vételhez kapcsolódó kérdésekről, a felülvizsgálatról, és az erről szóló határozatát haladéktalanul közli a 21. § szerinti járási gyámhivatallal.

👉(2)⁹⁶ Ha a gyermeket a járási gyámhivatal ideiglenes hatállyal

👉a) a különélő másik szülőnél, másik hozzátartozónál vagy arra alkalmas más személynél helyezte el, a gyermek ügyében - a gyermek elhelyezésére irányuló per jogerős befejezéséig - az a járási gyámhivatal jár el, amelynél az elsőfokú eljárás indult,

👉b) elhelyezte, és számára gyermekvédelmi gyámot rendelt, az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatára a gyermekvédelmi gyámot rendelő járási gyámhivatal illetékes.

👉(3)⁹⁷ Ha a gyermeket nevelésbe vették, a járási gyámhivatal illetékessége mindaddig fennáll, ameddig a gyermek lakóhelye nem változik meg. Ha a gyermek lakóhelye megváltozik, a járási gyámhivatal illetékességét - a (4) bekezdésben foglalt kivétellel - a gyermek lakóhelye határozza meg. Az illetékességváltozás a gyermek valamennyi, a járási gyámhivatal hatáskörébe tartozó ügyére kiterjed.

👉(3a)⁹⁸ A nevelésbe vett kiskorú szülő gyermekének ügyében az a gyámhivatal illetékes eljárni, amelyik a kiskorú szülő nevelésbe vétele iránt eljár.

(4)⁹⁹ Ha megállapították a gyermek örökbefogadhatóságának tényét, a járási gyámhivatal illetékessége a nevelésbe vétel fennállása alatt nem változik. A nevelésbe vételt elrendelő járási gyámhivatal - a 7. § (2) bekezdése szerinti ügyek kivételével - a gyermek valamennyi, a járási gyámhivatal feladat- és hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi és gyámügyi ügyében illetékes eljárni.

(5)¹⁰⁰ A fiatal felnőttek utógondozói ellátása ügyében az a járási gyámhivatal illetékes, amely az önjogúvá válással összefüggésben döntött.

(6)¹⁰¹ Ha a gyermeket nevelő szülő szülői felügyeleti joga megszűnt vagy szünetel, a másik szülő szülői felügyeleti joga feléledésének megállapítására irányuló vagy a gyermek másnál történő elhelyezése iránti per megindítására az a járási gyámhivatal illetékes, amelynek területén a gyermeket nevelő szülő lakóhelye volt.

(7)¹⁰² A szülői felügyelet megszüntetése iránt pert indító járási gyámhivatal illetékes a gyermek nevelésbe vételére is.

👉(8)¹⁰³ Az örökbefogadás előtti eljárásra az a járási gyámhivatal illetékes, amelynek területén az örökbe fogadni szándékozó személy lakóhelye van. Ha az örökbe fogadni szándékozók lakóhelye különböző járási gyámhivatalok illetékességi területén van, az eljárásra - kölcsönös tájékoztatás mellett - az örökbe fogadni szándékozók lakóhelye szerinti bármelyik járási gyámhivatal illetékes.

👉(8a)¹⁰⁴ Ha az örökbe fogadni szándékozó személy lakóhelye és tartózkodási helye különböző gyámhivatalok illetékességi területén található, a tartózkodási hely szerint illetékes gyámhivatal jár el.

👉(8b)¹⁰⁵ Ha az örökbe fogadni szándékozó házaspár lakóhelye és tartózkodási helye különböző gyámhivatalok illetékességi területén található, a tartózkodási hely szerint illetékes gyámhivatal jár el. Ha az örökbe fogadni szándékozó házaspár tartózkodási helye különböző gyámhivatalok illetékességi területén található, a gyámhivatal illetékességét az a tartózkodási hely határozza meg, ahol a házaspár életvitelszerűen tartózkodik.

(9) Ha az örökbefogadás felbontásakor az örökbefogadott nagykorú, az illetékességet lakóhelye, ennek hiányában az örökbefogadó lakóhelye határozza meg.

(10)¹⁰⁶ A nevelésbe vett gyermek örökbefogadásának engedélyezése esetén a volt gyám végszámadásának elfogadására a kijelölt gyámhivatal az illetékes. Az elfogadott végszámadás alapján a vagyonnal rendelkező gyermekről és vagyonáról a kijelölt gyámhivatal értesíti az örökbefogadó szülő lakóhelye szerinti járási gyámhivatalt.

(11)¹⁰⁷ Az örökbefogadás engedélyezéséhez kapcsolódó, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 46. § (6)

bekezdése szerinti határozat meghozatalára az örökbefogadás engedélyezéséről határozatot hozó járási gyámhivatal illetékes.

(12)¹⁰⁸ A kisajátításról szóló törvény alapján kirendelt ügygondnok és eseti gondnok kirendelésére az ingatlan fekvése szerinti járási gyámhivatal illetékes.

(13)¹⁰⁹ A védelembe vételi eljárás lefolytatására illetékes járási gyámhivatal intézkedik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, valamint az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének és a szüneteltetés megszüntetésének kezdeményezéséről, az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének felülvizsgálatáról.

(14)¹¹⁰ A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítására irányuló eljárásra a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat jegyzője illetékes.

(15)¹¹¹ A megelőlegezett gyermektartásdíj kötelezett által meg nem térített összegének elengedésére, csökkentésére vagy részletfizetés engedélyezésére irányuló kérelem ügyében az a gyámhivatal jár el, amely a megelőlegezés tekintetében illetékes. Ha a megelőlegezett gyermektartásdíj folyósításának időtartama lejárt, a kérelem ügyében az a gyámhivatal jár el, amely a folyósítás időtartama alatt utoljára illetékes volt.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

24. § (1) Ez a rendelet 2007. január 1-jén lép hatályba.

(2)¹¹²

(3) Nem lép hatályba az egyes gyermekvédelmi és gyámügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 251/2006. (XII. 6.) Korm. rendelet

a) 20. §-a,

b) 3. számú melléklete.

25. §¹¹³ Az egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 237/2010. (IX. 13.) Korm. rendelettel megállapított 13. § c) pontját a 2010. szeptember 30-án folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

26. §¹¹⁴ (1) E rendeletnek az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 140/2011. (VII. 21.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: R.) megállapított 9. § i) pontját az R. hatálybalépését követően a központi hatóságtól érkező megkeresések intézése során kell alkalmazni.

(2) Az R. hatálybalépését megelőzően a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban, az 1956. évi június hó 20. napján kelt egyezmény alapján benyújtott tartásdíj-kérelmek ügyében az R. hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezések szerint kell eljárni.

27. §¹¹⁵ Az egyes gyermekvédelmi tárgyú és kapcsolódó kormányrendeleteknek a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapításával, valamint a családi pótlék felhasználásával összefüggő módosításáról szóló 257/2013. (VII. 5.) Korm. rendelettel megállapított 21. § (6) bekezdést és 23. § (10) bekezdést a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.

28. §¹¹⁶

29. § Ahol rendelet megyei, fővárosi szociális és gyámhivatalt, illetve megyei, fővárosi gyámhivatalt említ azon szociális és gyámhivatalt kell érteni.